

Zil hicce'nin ilk on günü

Memleketimizde islamın unutulmuş güzelliklerinden biriside 'zi-l hicce' ayının ilk on günü ve bu günün dinimizde ki yeridir. Halbuki allahresulü sallallahu aleyhi ve sellem bu güne çok kıymet vermiş ve ashabinada bunu tavsiye buyurmuştur. Kitaplarımızda bu hususta malumat çoktur. Fakat biz burada kısaca bahsedeceğiz:

Kur'an-ı Kerim'de Fecr Suresi'nin başında bahsedilen on gecenin ne muazzam günler olduğu rabbimizin, "On geceye yemin olsun ki..." ifadeleriyle anlaşılmaktadır.

Bazı kaynaklarda bu on gecenin Ramazan'ın son on günü veya Muharrem'in onuncu gününe (Aşure Gününe) kadar olan on gün olduğu zikredilse de âlimlerimizin umumi görüş ve kabulü, bu mübarek on günün Zilhicce ayının ilk on günü olduğudur. Yani her senenin Kurban Bayramından önceki ilk dokuz günü ve Kurban bayramının ilk günü olmak üzere tam "on gün"dür.

Zilhicce, umumi af ve bağışlanma ayıdır zira Kamerî ayların 12'ncisi olan Zilhicce ayı bir çok hadis-i şerifte Allah yolunda cihad' dan sonra gelen ve islamın beş şartından biri olan hac ibadetinin yapıldığı aydır ve "leyâli-i aşere", yani on mübarek gecedir. Onuncu gün Kurban Bayramı'nın ilk günüdür. Hadislerde zikredilen Zilhicce'nin ilk on gününden maksat ilk dokuz günüdür. Çünkü Zilhicce'nin onuncu günü Kurban Bayramı'nın birinci günüdür, bugün oruçlu olmak caiz değildir; ancak o gün de ibadet günüdür. Müstehap olan oruç, Kurban Bayramı'ndan önceki ilk dokuz gündür. On geceye ise, Kurban Bayramı'nın gecesi dâhildir. Çünkü geceler önce gelmektedir. Kurban bayramının ilk günü ise kurban kesilene kadar hiçbir şey yemez kurban kesilince onun eti ile orucuna son vermiş olur.

Ayrıca Zilhicce'nin sekizinci gününe "terviye günü" dokuzuncusuna "Arafe günü"; Kurban bayramı gününe (onuncu güne) "nahr günü=kurban günü", ondan sonraki üç güne de "teşrik günleri" denilmiştir. Bu günlerde kazası olmayanlar, beş vakit namaza ilaveten nafile ibadetlere de ağırlık vermelidirler. Kazası olanlar ise daha çok kaza namazları kılmalıdır.

Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) bu günlerin kıymetini ifade eden müjdesi:

"Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha sevimli günler yoktur. O günlerde tutulan her günün orucu bir senelik oruca, her gecesinde kılınan namazlar da Kadir Gecesine denktir." (Tirmizi: Savm, 52; İbn Mace: Sıyam, 39)

Hadis-i şeriften anlaşıldığına göre bugünlerde tutulan bir oruç, 365 gün oruca bedel olmaktadır. Mevlamızın rahmet ve bereketi o kadar coşmaktadır ki, bir günlük oruca bir yıllık oruç sevabı vermektedir. Böyle eşsiz bir müjdeye ilgisiz kalmak mümkün mü? Ayrıca bin aydan daha hayırlı, 83 yıllık ibadete tekabül eden Kadir Gecesine denk olması ise bu geceye ayrı bir önem kazandırmaktadır.

Bugünlerde neler yapmalıyız?

Efendimizden (sallallahu aleyhi ve sellem)'in bizleri son derece teşvik edici şu mübarek sözlerine bakalım:

"Allah indinde Zilhiccenin ilk on gününde yapılan amellerden daha kıymetlisi yoktur. Bugünlerde tesbihi, tahmid, tehlili ve tekbiri çok söyleyin!" (Abd b. Humeyd, Müsned, 1/257)

Tesbih, sübhanallah; tahmid, elhamdülillah; tehlil; lailaheillallah; tekbir ise Allahu ekber demektir. Tesbih, tahmid ve tekbirin; ibadetlerin en üstünü en kıymetlisi olan namazın bir parçası durumundadır. Hal böyle olunca bu günlerde yapılacak ibadetlerin başında nafile namazları arttırmanın gerekli olduğu anlaşılmış olur. Namaz ve orucun haricinde bol bol kur'an okumalı, okumasını bilmeyenlerin öğrenmeye başlamalı, ilim(ilmihal, hadis, tefsir gibi) öğrenmeli, cömertliği artırarak bol ihsanda bulunmalıdır. Zira İbn-i Abbas radiyellahu anh'ın Resul-u Ekrem efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'den rivayet ettiğine göre şöyle buyurdu:"Günlerden hiçbirisi yoktur ki onlarda yapılan bir iş Zilhicce'nin ilk on gününde yapılan işten daha faziletli ve yüce, Allah'a daha sevimli olsun..." (Tirmizi, Savm: 52; Darimî, Savm: 52)

Yine O aleyhissalatü Vesselam şöyle buyurdu:

"Allah katında içinde bulunduğumuz şu günler (Zilhicce'nin ilk on günün)'deki yapılan salih amelden daha sevimli başka günler yoktur." Sahabe-i kiram, sordular:

"Ya Resulallah, Allah yolunda cihat da mı?"

Resulullah (s.a.v.) cevap verdi:

"Evet, Allah yolunda cihat da. Meğerki bir adam canıyla ve malıyla cihada çıkıp da kendisine ait mal ve candan (tamamını orada kaybedip) hiçbir şeyi geri getirememiş olursa, o başka." (İbni Mace, Sıyam: 39.İbni Hacer, 5:119) Hadisi şeriften anlaşıldığına göre, ancak cihada çıkıp malını, canını feda eden kimsenin ameli bu on gündeki amelden daha faziletlidir, onun haricinde bu on günün dışında hiç kimsenin yaptığı iş bu günlerde yapılan kadar kıymetli olamaz.

Bugünlerde yapılacak önemli ibadetlerin diğeri de oruç tutup, gündüzünü ve gecelerini de ibadetle ihya etmek hem affa, hem de ahirette büyük mükâfatlar kazanmaya vesile olur. Hazreti peygamber efendimiz bu hususta: "her kim yatsıyı cemaatle kılsa gecenin yarısını ibadetle geçirmiş olur. Sabahıda cemaatle kılsa diğ yarısını ibadetle geçirmiş olur" buyurmaktadır. Bu on gün içinde Arefe gününün yeri ise bambaşkadır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Arefe günü tutulan oruç hakkında şöyle buyurmaktadır: "Arefe günü tutulan oruç, geçmiş bir senenin ve gelecek senenin günahlarına keffaret olur." (Tergîb ve Terhîb Trc, 2. 457)

Hiz. Ebu Bekir'in oğlu Abdurrahman, Arefe günü kardeşi Hiz. Aişe'nin (r.a.) huzuruna girdi. Hiz. Aişe oruçlu olduğı için harareten dolayı üzerine su dökölüyordu. Abdurrahman ona:

"Orucunu boz" dedi. Hiz. Aişe:

"Resulullahın (s.a.v.), 'Arefe günü oruç tutmak, kendisinden önceki senenin günahlarına keffaret olur(affettirir)' dediğini işittiğim halde iftar mı edeyim?" dedi. (Tergîb ve Terhîb Trc, 2. 458) Allahu Teala'nın affına ne büyük şevk ve istek var. Üstelik kainatın efendisinin ailesi olma şerifine eren bir zatın. Ya biz günahkarlar...

Hiz. Aişe radiyellahu anhadan başka bir rivayette ise peygamberimiz şöyle buyurdu:

"Arefe gününün orucu bin gün oruç tutmak gibidir." (Tergîb ve Terhîb Trc, 2. 460)

Efendimiz, bugünün faziletini şöyle anlatır:

"Arefe günü gelince, Yüce Allah rahmetini saçır. Hiçbir gün o günde olduğı kadar insan cehennemden azat olunmaz. Kim Arefe günü gerek dünya ve gerekse ahiret ile ilgili olarak Allah'tan bir şey isterse, Allah onun dileğini karşılar."

diğ bir hadis-i şerifte:

"Arefe gününden daha faziletli bir gün yoktur. Allahü Teala o gün, yer ehli ile meleklerle karşı övünür ve (Arafat'taki hacıları kast ederek) şöyle buyurur:

'Kullarıma bir bakın. Saçları başları dağınık, toz toprak içinde her uzak ilden bana geldiler. Bu halleri ile onlar, rahmetimi ümit etmekte, azabımdan dahi korkmaktalar. Şahit olunuz, onları bağışladım. Onların yerlerini cennet eyledim.'

Melekler derler ki:

'Onların arasında biri var ki; yalancıkdan bu işi yapar. Falan kadın da öyle'

Allahü Teala şöyle buyurur:

'Onları da bağışladım.'

Arefe günü olduğı kadar, hiçbir gün cehennemden daha çok azat edilen olmaz."